

Brev till Medlemmarna i Heidenstamsällskapet, februari 2022 (2 sidor)

I går var stormen Malik tuff. Idag, den 31 januari, är det nästan vindstilla i ett lagom kallt Stockholm.

I förra månadsbrevet nämnde jag att brevet i februari skulle ägnas åt en för oss mycket intressant bok, *Övralidbiblioteket* av Allan Ranius. Dessvärre har tidsbrist gjort att jag inte har hunnit förbereda ett intressant och läsvärt brev varför boken om Övralidbiblioteket tas upp i nästa månadsbrev.

Under januari har det löpande styrelsearbetet bedrivits som vanligt. Diverse frågor har handlagts och besvarats muntligt och skriftligt. Arbetet med årsredovisningen 2021 pågår. Ett planerat fysiskt styrelsemöte i januari har dock ställts in av flera skäl, bland annat på grund av det bekymmersamma läget med smittspridning. Ändå, vi ser fram mot bättre förutsättningar för ett styrelsearbete, "i Heidenstams anda" under tiden fram till årsmötet i juli.

Digitala styrelsemöten eller möten per telefon kräver mer förberedelsetid då underlag för beslut behöver vara styrelseledamöter och suppleanter tillhanda en tid före mötet. Fördelarna med fysiska möten är påtagliga. Vi löser nu problemen med inställda fysiska möten genom ett ökat ansvarstagande från ledamöterna i planeringsarbetet beträffande tilltänkta aktiviteter.

Lars Åkerström planerar för en "Övraliddag" före sommaren med olika spännande inslag. Calill Ohlson planerar för en återupptagen "Vernerdag" med musik i Olshammars kyrka efter högsommaren och jag har börjat planeringen av en "Vandringdag" öster om Vättern, kanske i år eller under ett annat år. När respektive programpunkt planerats och programblad utformats kommer styrelsen att besluta om aktiviteten varefter vi på olika sätt kommer att informera er.

Det finns så mycket positivt att minnas från förra årets möten, inte minst årsmötet invid Vättern i Motala. Med medlemmarnas stora engagemang i sällskapets aktiviteter under förra året som bakgrund hoppas vi i styrelsen att medlemmarna under innevarande verksamhetsår fortsätter på den inslagna vägen. Heidenstams verk och liv är verkligen mångskiftande och förtjänar att uppmärksammas än mer.

Även om verksamheten varit förhållandevis omfattande har sällskapet en ekonomi i balans genom en konsekvent hantering av utgifterna. Sällskapet har nu nio medlemmar som har betalat för ständigt medlemskap. På nästa styrelsemöte kommer vi att diskutera hur sällskapet på bästa sätt ska använda/förvalta dessa medel. Kanske för ett särskilt program på vårt 50-årsjubileum om några år, 2024. En lämplig fråga att ta upp på årsmötet år 2022.

Månadens **Heidenstamiana** ägnas åt fiske. Kan det vara något? Vi känner till att Heidenstam gärna vandrade i skogen, både i Tiveden och vid Övralid, men han ägnade sig inte åt jakt. Varför inte? Det har han förklarat i boken *När kastanjerna blommade*.

Från senare delen av sitt liv vet vi att Heidenstam, både från Naddö och från Övralid, gjorde kortare sjöutflykter på Vättern. Så vitt jag vet finns inget allmänt känt om hans fiskelycka.

Troligen kände han väl till de olika, alldeles speciella fiskemetoderna och fiskeredskapen som då fanns. De finns fortfarande i nutid och tillämpas och används i fisket på Vättern. Jag nämner här som exempel lodutter, flugutter och "lakabusa". Visst finns det något "ursprungligt" i dessa namn.

Heidenstam har skrivit om fiskare på några ställen i sina verk. Det mest kända är nog verserna i dikten *Tiveden* som han skrev i slutet av 1880-talet, kanske tidigare.

I en artikel från 1922 i lokalpressen berättade den gamle yrkesfiskaren Helge Allvin, verksam från västra sidan av Vättern, följande:

"Vid Aspa fanns förr en fiskare, som på orten gick under namnet "Jan Petter Fiskare". Denne släppte alltid ut befruktad rom av gädda, abborre med den verkan, att dessa fisksorter vore talrika däromkring".

Jan Petter Fiskare kan vara en person som Heidenstam kände till från barn- och ungdomsåren i Ols-hammar och Aspa. Jan Petter Fiskare kan vara förebilden för Heidenstam när han skrev verserna om *Fiskare-Jan* i dikten *Tiveden*. Dikten trycktes första gången 1889 i *Julqvällen* och ingick sedan i verket *Dikter* år 1895. Så här lyder verserna om *Fiskare-Jan*:

*Fiskare-Jan, som lagt sitt nät,
ror nu hem från grundet.
Ur hans byxa tittar knät,
skjortan långt ur sprundet.*

*Gistna ekan, flat och grå,
landar under skogen.
Snart står Fiskare-Jan bland små
tivedstöser vid logen.*

*Mässingskalmade brillor två
blankar han försiktigt på
skjortans grova linning.
Vassa blicka hans ögon grå
under hans skaldetinning.*

*Fiskare-Jan är traktens ljus.
går var söndag i bönehus.
När han stämmer fioln mot koäll,
glimmar fingret av braxenfjäll.*

Ok. Jag tar med i brevet definitionen för ett de ovan nämnda fiskeredskapen i Vättern för att sprida (eller befästa) kunskap:

Lodutter är ett fiskeredskap som består av en tunn metallina, som är försedd med ett tungt sänke som följer botten när båten framförs sakta. Strax ovanför sänket är en rad med metallfiskar fästa, i ordning den största först och den minsta sist. Den sista fisken är försedd med vassa krokarna medan de övriga metallfiskarna endast syftar till att locka rödingen. Utterlinan är fäst vid båtmasten och vanligen ingår en liten mässingbjällra som plingar vid napp. Fisket med lodutter förekommer i princip endast i Vättern

Efter denna strikta avslutning hoppas jag att vi alla får en spännande och intressant månad, som gjord för läsning. Glöm inte att besöka din bokhandel eller något antikvariat.

Bästa hälsningar från ordföranden

